

ДО
ПРОФ. Д-Р ГАЛИН ЦОКОВ,
МИНИСТЪР НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА

Относно: публикувания за обществено обсъждане Проект на План за действие за периода 2025-2027 година към Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030)

УВАЖАЕМИ ПРОФЕСОР ЦОКОВ,

Като обединение от академичните общности на Факултета по педагогика на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Педагогически факултет и Департамента за информация и повишаване на квалификацията на учителите (ДИПКУ) – Тракийски университет и на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас, сме най-пряко ангажирани и посветени на подготовката и квалификацията на педагогическите специалисти. В това си качество детайлно се запознахме с публикувания Проект и изразяваме своята подкрепа към амбициозните цели, заложили в документа, които подчертават стремежа към модернизация и подобрене на образователната система. В същото време убедено и отговорно бихме искали да насочим вниманието към един от огромните проблеми на педагогическата гилдия, чието решение не открихме в предложения за обсъждане План. В тази връзка имаме и конкретни предложения, които споделяме в настоящото становище и които вярваме, че ще направят плана по-пълнен и адекватен на реалните нужди на настоящите и бъдещите педагогически специалисти.

През последните месеци в поредица от събития с научен и практико-приложен характер фокусът бе категорично поставен върху огромната необходимост от действия, свързани с подобряване качеството на педагогическата и психологическата подготовка и подкрепа на педагогическите специалисти, в чиито ръце е поверено най-ценното – децата и младежите, бъдещето на България. Налице е пълната липса и спешната нужда от супервизия на всички нива в системата на образованието. Като примери можем да посочим добрия опит за интердисциплинарно решаване на случаи от училищния живот, който Професионалната общност за приобщаващо образование споделя в своя наръчник “Мирният път или революция на уважението”, както и тригодишния пилотен опит на Департамента за информация и повишаване квалификацията на учителите (ДИПКУ) - Тракийски университет.

На 20 ноември в зала 1 на СУ “Св. Климент Охридски”, се състоя Кръгла маса, организирана от Факултета по педагогика на Софийски университет “Св. Климент Охридски” и Сдружение за споделено учене ЕЛА, на която специалисти от цялата страна се обединиха върху няколко основни предложения за подобряване на ситуацията и за подкрепата за педагогическите специалисти. Сред основните теми бе и **необходимостта от супервизия** за педагогическите специалисти, психолозите и педагогическите съветници в училище и детска градина. Като институции, които подготвят бъдещи и работим с настоящи учители, смятаме, че тази подкрепа вече критично закъснява.

В следствие на това в периода 1-3 декември 2024г., проведохме експресно емпирично изследване за нуждата от подкрепа сред педагогически специалисти от цялата страна. Допитахме се до педагози и психолози от базите данни на ДИПКУ и факултета по педагогика на СУ "Св. Климент Охридски" на принципа на отзовалите се. Данните представят отговорите на 405 учители от всички региони на страната. Най-голяма активност в изследването са проявили директорите на училища и детски градини, които са повече от половината респонденти – 53,1%, следвани от учителите по предмети – 18,3% и началните учители – 10,4%. Най-голямата част (62,5%) имат над 15 години педагогически опит; почти една пета (19,5%) са с педагогически стаж 8-15 г.; 14,3% са с опит 4-7 г. в педагогическата професия. Общо около 70% от респондентите заявяват, че много или често им е необходима професионална подкрепа (супервизия). Под 5% са педагогическите специалисти, на които не им е необходима супервизия в реалната им педагогическа практика. Детайлният дисперсионен анализ показва, че много по-силни потребности от супервизия заявяват педагогическите съветници, психолозите, ресурсните учители и ръководните кадри (директори, зам.-директори и старши и главни учители), в сравнение с детските и начални учители и учителите по предмети. Педагогическите кадри на висши и средни мениджърски позиции (директори, зам.-директори, ст. и гл. учители) имат много по-силни потребности от супервизия.

Тъй като изследването показва силна необходимост от подкрепа за всички групи респонденти, супервизията предвижда действия, насочени както към подкрепа на педагогическите специалисти с по-малък опит, така и превенция на негативни тенденции в работата на педагогически специалисти с по-голям стаж. Конкретните проблеми, срещани в реалната педагогическа практика са дейлно изследвани и представени в много други проучвания.

В резултат на това и на други допитвания, обсъждания и споделяния между учени и практики в дух на доверие, сътрудничество и силно желание за позитивна промяна, се откриха конкретни, аргументирани и напълно възможни за реализиране предложения. Всички в настоящото обединение на педагогически факултети и департаменти за квалификация на учители си даваме ясна сметка, че двугодишният план за действие е твърде кратък срок за пълноценно въвеждане на национална програма за супервизия на педагогически специалисти и психолози. Затова предлагаме да започнем с национално представително проучване на нуждите и възможностите за предоставяне на супервизия на място. Такова проучване би допринесло с представителни и значими данни за формулирането на цели и приоритети, изграждането на организационна структура, разработването на стандарти и материали, обучението на супервизори и пилотирането на програмата.

Опитът и компетенциите на всички включени в това обединение, както и на колегите ни от другите педагогически факултети и департаменти за квалификация на педагогически специалисти в страната, в допълнение към изграденото от много години доверие ни дават увереност, че подобна национална програма е не само много необходима, но и напълно възможна.

След кратко проучване предлагаме като възможни източници на финансиране и административна подкрепа Изпълнителна агенция "Програма за образование", Национална програма „Образование с наука“, както и Фонд "Научни изследвания".

Убедено вярваме, че супервизията на педагогическите специалисти не е само неотложна необходимост, но и стратегическа инвестиция в качеството на

образованието. Тя може да преобрази не само професионалната среда на учителите, но и цялото образователно пространство, както и бъдещето на нашите деца - най- ценният ресурс на Родината ни!

Факултет по педагогика на Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Педагогически факултет – Тракийски университет
Департамент за информация и повишаване на квалификацията на учителите (ДИПКУ)
– Тракийски университет
Факултет по обществени науки, Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, Бургас
други колеги, директори и педагози